

712. 12.
1882.

Szabolcs megye Közig. bizottságának
f. 1882 évi Május hó 11^{én} tartott ülésében

Tanfelügyelői jelentés f. évi April hóról.

Tekintetes Közig. bizottság!

A f. évi April hóban bejelentett iskolavizsgálataimról, intézke-
désimről s egyéb körülményekről, a következőkben van kéreműsem
jelentésem előterjeszténi:

1^{ör} Kiskovácsán az 575 tanulóval az állami elemi népiskolába 125 fiú
162 leány összesen: 287. — a rom. kath. iskolába jár: 95 fiú - 65 leány
összesen: 160. — a helv. hitv. iskolába jár nevelő: 59. tanuló. —
s így összesen feljár: 506 tanuló; — a 69 hiányzó tanulóval
nagy részét az általam imént felfedezett s imént bezárt öt irr.
Lugiskolában találtam, honnan az állami népiskolába való seudes
feljárásra köteleztem s az illető elöljárónak által köteleztem.

Az állami népiskolában a két nembeli tanulóval, egymásról
ellátván 3-3. összesen 6 tanuló által, a tör-
vényre szabta tantervvel kiküzdő eredménnyel taníttatnak;
a kézművelés, házi ipar, női kézimunkák s örengyártás ezek taní-
tása szép sikerrel gyakorlatatik. —

A rom. kath. elemi népiskolában a kétnembeli tanulóval, egymás-
ról kintén elváltatva 5. tanteremben öt tanító által jeles eredmén-
nyel taníttatnak. —

A helv. hitv. iskolában a kétnembeli gyermekek együtt egy tan-
teremben egy tanító által. jó eredménnyel taníttatnak. —

Mind három népiskolánál az épületek s tantermek igen jól,
mintha kerüek, felmevelőre s kúszorruk kutónösen az állami
és r. Kath. iskolában törvényre szabta. —

E községben a Valsurky féle gyermek menhelyet is megvizsgál-
tam s az ott talált 10-12 tanulóval, kiknek tanítására illető egyen-
esedéllyel nem bír, a nyitvános iskolába való járásra köteleztem.

Az illető községi elöljáróságot, az állami népiskola felemlítéséhez szük-
séges 5%-os adónak átadására uszítottam, valamint intézkedtem
arra nére, hogy említett iskolához, állami segélylyel egy házi ipar
csarnok s egy ipartanító állítsanak. —

2^{ör} Sajó községben a 140 tanulóval körül, a községi népiskolába jár 26,
a helv. hitv. iskolába 72, — összesen: 98 - tanuló, — az iskolába

514 KPB

882

hangajul járó vagy épen nem járó 5% tantóteles felnevelésére, valamint a községi iskola fenntartásához közzéjés 5% or iskolai adó. nak behajpárára illető községi előjárót utarítottam.

A községi iskolában, a tantárgyak tanításánál jó eredményt, a hely. hitv. iskolánál azonban csekély eredményt tapasztaltam. A községi iskola felnevelése teljes, a hely. hitv. iskola felnevelése pedig hiányos, mely hiánynak pótlására az illető iskolások elnöke utarított.

3^{or} Jékén a 69-tantóteles közül a rom: Kath: népiskolába jár összesen 57-tanuló, - a hely. hitv. iskolába egysem jár. -

A r. k. iskola épülete s tanterme meglehetősen, felnevelése jó, - a hely. hitv. iskolában a tanító távolléte s a tanulót hiánya miatt a tanítási rendnek nem volt megvizsgálható, s megpíráható. -

4^{or} Jényesliske a 281-tantóteles közül a rom: Kath: iskolába jár 151. a hely. hitv. iskolába: 95 - összesen: 246-tanuló, a 35-tantóteles felnevelése iránt, az illető községi előjáróság utarított a test. kényselem vagyok aronban itt bejelenteni, mireként az előjáróság által emkörtölt felnevelési eljárásnál, a betüldött jelentés szerint 15 küle gyermekeinek iskoláztatását akadályozván s megtagadván, az előjáróság felhívása ellenrejel. - miért is a Jékén telen közig. birottságnak er ügybeni bizorva intézkedését sürte leltel kérem. -

Említett községben a rom: Kath: és hely: hitv: iskolákban a tantermet felnevelése kielégítőnek találtsarott. -

5^{or} Komoran a 78-tantóteles közül a hely. hitv. iskolába jár 61-tanuló, a 17 hiányzó tantóteles felnevelése iránt intézkedés történt, -

Az iskolaépülete s tanterme javítását igényel, melynek emkörtése iránt az illető iskola fenntartó községi már intézkedést; - az iskola tanterme fel van tanterkörtökkel beselve, de az iskolának földes. kiróptarott gödrös talajrossa kipadaltatás vár, melynek emkörtésére harrontóul figyelmertesei történt; - sivezen emlitem itt fel, mireként a tanterem kipadaltatását J. Szalán ^{s ellenistetmi} cxy Bessalan ut saját községben előállítatni vigerte. -

Említett iskolában a tantárgyak tanításánál meglehetősen eredményt tapasztaltam. -

6^{or} Thurseron a 128-tantóteles közül a hely: hitv: iskolába jár 93-

tanuló, a 35. hiányzó felnevelésére illető körégi előjáróság utasítatott; — megjegyzem, hogy miután ezen iskola a laukötésekre ká- mához képest sütkés bizonyult, annak kibővítésére, az iskola fen- tartó hitközséget figyelemre méltóan, sőt ez ügybeni segély nyújtására mgos gróf Tölgai urat is keményen felkértem, mi az megjeg- zni hívet is volt. —

Említett iskolában a tantárgyak tanításánál bizony csekély eredmény mutatott fel, mi miatt a tanító, a tanterem hi- sértelensége miatt pedig egy a tanító mint az iskola fenntartó hit- község előjárói megvádolták. —

7^{or} Bexdében a 162 laukötéses körül a rom: kath: iskolába jár: 39- a hely. hitv. iskolába pedig: 49- összesen; 88 tanuló; a 74 hiányzó felnevelésére valamint a községben levő irr. zugiskolák be- ratásának aronali teljesítésére község előjáróságát utasítottam.

A rom: kath: iskola épülete jó de tanterme bővítést igényel, mely- nek bővítése aronban már elrendeltetett; a tanterem felnevelésére törvényre; — a tanítás eredménye jónak találtatott. —

A hely. hitv. iskola épülete minden jó, tanterme elégtágas; felnevelés is elégséges; aronban a tanítás eredménye csekély; miért a tanító megvádoltatott. — Keményen vagyok itt ismét megjegyzem, hogy a hely. hitv. iskolában az ismételőiskolai ta- nitás egész iskolai even át nem gyaroroltatott, — s e miatt az ille- sö iskolavéki elnök s a község előjárósága is megintestek. —

8^{or} Mándokon a 409. laukötéses körül a rom: kath: iskolába feljár: 35, a hely. hitv. iskolába pedig: 107 összesen: 142 tanuló, — a hiányzó: 267 laukötésesnek iskolába való felnevelésére már lehetetlen, mivel egy a r. k. mint a hely. hitv. iskola tanterme, a felmutatott iskolába járó tanulókkal xüfolárig van tömve, sőt a hely. hitv. iskola tan- terme törvény ellenesen van tanulóval telterhelve; ugyan aron mint két felekeret helyi hasósága, iskolájuk kibővítésére ^{kívántak felj} a hely. hitv. felekeret pedig kintörösen oda utasítottatott, hogy a meglevő kívül még egy egészen kintörő tantermet s egy tanítói állomást ^{felállá} ~~állá~~ ^{állításra} ~~állításra~~ ^{állításra} kiveressen, s ez ügybeni segély nyújtására mgos gróf Jorgách László urat hasonlóul felkértem. —

Megemlítem, mirreint feudi községben öt irr. zugiskolák záras- ván be, az irr. felekeretet egy rendszer nyilvános iskola felállítására kö- teltem; s addig is míg ez ügyben illető felekeret kiverkedhetik, a laukötéses gyermekeik rendszer tanítását illő díjárás mellett a hely-

beli rendes tanítóra bízván, az idegen ajku s képenesetlen irv. Zug-
tanítókat az 1881 évi F. 11. m. K. G. végzésben kimondott pénzbüntetéssel
fenyjítettem. — Megjegyzem, miszerint az ált. Zugiszkolákban ösre-
irt tanítóselesek száma 62-re ment. —

Juszeredsem továbbá, hogy fenti körjegyzésben, az eddig nem használt vagy más célra fordított körjegyzési farszólai helyiség, aronnal munkákat alá véssék s kitűzött céljára fordítsarják. —

Felhivtam a körjegyzet elöljáróit és nyiregyháza város polgármesterét, hogy körjegyzet területén a (: költői:) háznál magán nevelők, nevelőnők által tanított elemi iskolaköteleseket s azok köteleit ösreírva, hovára nyitvántartás végett terjeszsek be, köteleiket pedig oda kénysszeressék, hogy gyermekekkel, a helyben levő nyitvános iskolákban, a helyi iskolai hatóság és tanítók előtt, a törvényes szabta tantárgyak mikénti tanulmányának beigazolásául nyitvános vizsgát tészeressék. —

Kándékom levén ez ügyben egy vizsgáló bizottságot állt Nyiregyháza alaktisani, misztán e körjegyzésben számos ily tantótelek tanítatik, azért kintellett kérem, hogy e bizottságba egy körjegyz. bizottsági tag urat is kitűzdeni méltóssarják. —

Jelentem, hogy a kineverett s kitűzött ^{tagokból alakult} végzés bizottság, Tacsverik György békémpói gk. és Gavallér János Szabolcsi hely. hitv. tanítók munkaképtelenségét és nyugdíjhozoruláságot m. hó 17^{én} és 22^{én} tartott ülésében megállapítván, a jegyzőkönyvet s az ösre iratot a hitv. saupfelügyelő mint a végzés bizottság elnöke utján felróbbi iktérés végett a nmgú 11. éi K. O. szhor felszerjentesse. —

A múlt havi intézkedéseim eredményét is jelereni kívánván, a köbbel körül felemtitem, hogy Óhrüggyön a hely. hitv. iskolaépülete átalaktított és a kútréges iskolai padok helyesen elktérítettek; — T. Ladányban a hely. hitv. iskolához, valamint a Selsei hely. hitv. és az Ujfehértói gör. kath. iskolához a hiányzó taneszközök meghozattak; — Mihálydiban a hely. hitv. iskolaépület kijavított, s az iskolai padok jökarba hozattak.

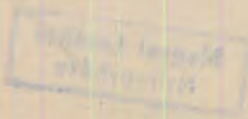
Végül felemtitem, miszerint Ték. Kállay András ur ábrad birtakási punktáján, egy punsai népiszkola felállítarását és saját erejéből történeendő fensararását helyerse kilitararba; az eredményről annak idejében fogom jelentésemet betesjentesni.

Nyiregyháza 1882 évi Május hó 11^{én}

Uelkey Pál

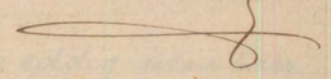
Szabolcs megyei Hitv. saupfelügyelő

A r. k. és hely.
hit. iskolákban a
tanítás esakmánya
jelésnek kiliteltott.

514
313

SZABOLCSMEGYE
ÉRKEZETT.
1882 MÁJ 11

2 mell

Kis. tanfelügyelő jelentése
1882 évi Aprili hórol.

712
2. sz. 1882.

Magyar Posta
Miskolc

1882. máj. 29/5

J. Körség Előjáróságának.

Mielőtt az 1868. évi 38. népjószág-berendezési 7. §-a értelmében a [születő] háznál, valamint 6-15 éves banköteles növendékek, az iskolai és végül a törvény szabta tanulmányok, mikénti tanulásiának beigaolásiául nyilváníthatnak semmi kötelesség, amolyanokra ezen törvény nem szólhatásával feltéve, a körségi előjárók és Nyiregyháza város polgármesterei, hogy körségi területén, a magán-nyelvi, nyelvórák által, háznál tanuló 6-15 éves tanköteles gyermekek, születők, vallásfeltevése különbség nélkül, a jelen általunkmal axamál legkisebb 7. és 8. évfolyam 30 nap javára, pedig minden iskolai és lejáró ifjúságuk, és annak névszámát házában a bankötelesség axaminál megjelölésével, bejegyzésük, illető születésük pedig, oda utasított, hogy gyermekeikkel a helyben lévő nyilvánítható iskolákban, az iskolai tanítói fogak, és tanuló elölt. / Nyiregyháza körségi feladók any iskolai helyiségben, az körségi bizottsági és iskolai tanítói fogakból alakított, végül bizottsági, annak elnöke az körs. tanfelügyelő vagy megválasztott elölt. / Amennyiben az általunk feltéve nélkül 7. évi 38. §-a és követő napszám nyilvánítható végül az az megelt oktatásul megjelöljenek.

Az törvény és rendelet ellen, vélt, amit malasztól lehetetlen, az fent hivatolt népjószág-berendezési 7. §-a és követő napszám, kéresek lenyitve.

Azok, akiket a helyben lévő iskolákban tanulni elölt, azok a körségi előjárók által axamál körségi.

Nyiregyháza 1882. Május 2.

514 MB
882

Velkeylál
Körs. tanfelügyelő.